

**Svar på frågor från chatten till
rektorswebbinariet den 13 november
2020 om processen kring en
etablering i Science Village.**

Fråga

Hur kan en splittring av universitetets campus stärka det interna tvärvetenskapliga samarbetet?

Svar på svenska

Ett ökat tvärvetenskapligt samarbete kommer inte från flytten i sig utan att vi under etableringen i Science Village skapar nya konstellationer. Nya intressanta forskningsmöjligheter för större möjligheter att skapas när olika ämnen samlas under ett tak. LU har utvecklats under 350 år och området i Lund där universitetsverksamhet bedrivits har vuxit från centrala stadskärnan utåt åt nordöst längs Sölvegatan och genom LTH-området. Stråket med universitetsverksamheter benämns i universitets campusplan kunskapsstråket. Ambitionen med etableringen i Science Village är att få en förlängning av kunskapsstråket från stadens centrum till Science Village och anläggningarna MAX IV och ESS i nordöst.

Förutom i Lund finns universitetsverksamhet i Malmö (Konstnärliga fakulteten samt delar av Medicinska fakulteten), i Helsingborg (Campus Helsingborg, bl a med utbildningar inom kulturvetenskaper, teknik, Service management) och i Ljungbyhed (Trafikflyghögskolan). Avstånd är både viktiga och oviktiga men de viktigaste är de mentala avstånden. Det finns stora mentala avstånd på vårt nuvarande campus i Lund och dessa behöver förkortas, vilket särskilt gäller det förlängda campusområdet till Brunnsög. Spontana möten gynnas av närheten till varandra medan redan pågående samarbeten fungerar även om det fysiska avståndet är långt. Det vi ska skapa på Brunnsög, på ett nytt och mer integrerat sätt, ger möjligheter att skapa nya samarbeten. Att bibehålla samarbeten mellan verksamheter som får längre avstånd än de har idag kommer att kräva ett merarbete under en övergångstid när campusområdet blir förlängt och vi behöver arbeta med båda dessa utmaningar.

Är alla (fakulteter och studenter) med på visionen? Är ambitionen att få med alla på både förutsättningar och finansiering?

Under processen att utforma LU-visionen för en etablering i Science Village fanns det flera grupper på universitetsnivå, på fakultetsnivå och på avdelningsnivå som diskuterade visionen, de olika möjliga ambitionsnivåerna och vilken effekt av detta nya campus kommer att vara på deras avdelning, undervisning och forskning. Universitetsledningen har varit involverad under hela processen. Visionen är nu väl etablerad och kommer att vara en vägledande vision för arbetet de närmaste åren. Anställda och studenter har alla bidragit och är som sådan ombord, även om alla inte omfattar det lika.

Skulle det inte vara mer värdefullt att ha andra universitet - svenska som internationella - etablerade i Science Village snarare än att flytta LU-fakulteter ett par kilometer?

LU är mycket tydliga med att vi vill bjuda in andra universitet att vara med, vilket det är en del av visionen att skapa goda förutsättningar för samarbeten. Men för att andra universitet och högskolor ska fatta beslut om att etablera verksamhet i SV, måste LU tydligt klargöra sina egna avsikter vad gäller en etablering i Science Village. I den strategiska planen anges att Lunds universitet ska leda den komplexa utvecklingen av MAX IV och vara aktiv i utvecklingen av ESS.

Flytt till Brunnsnäs torde medföra mycket nybyggnation. Nybyggnation är genom stor användning av bland annat betong en mycket stor källa till utsläpp av koldioxid. Borde inte universitetet visa större hänsyn till den unga generationen och eventuella kommande generationer?

Lunds universitet ställer höga miljökrav på nya byggnader, där certifiering i nivå med Miljöbyggnad Guld eftersträvas. (Om LU forskare är aktiva i denna process kan vi göra det till en forskningsfråga att se hur en ny stadsdel kan skapas utifrån ett hållbarhetsperspektiv). Avsikten är att säkerställa att miljöhänsyn tas genom hela byggprocessen, att förutsättningar för god resurshushållning ges, och att skötsel, drift och underhåll kommer att kunna ske med minsta möjliga miljöpåverkan.

Stämmer Lunds universitets etablering i Science Village överens med hållbarhetsmålen, när det gäller användning av jordbruksmark och ytterligare transportbehov?

Enligt miljöbalken får jordbruksmark endast lov att tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, vilket i det av Lunds kommun antagna ramprogrammet är bedömt vara fallet när det gäller Science Village. Ramprogrammet beskriver att det ska tillämpas hållbarhetsåtgärder som t ex att bygga med hög täthet, hantera jorden varsamt och att undvika att lägga bortforslad jord i deponier.

Fråga till Nfak: Hur kan det vara en fördel för LU (och den naturvetenskapliga fakulteten) att bara inrätta DELAR av kemi i Science Village? Skulle det inte vara bättre att se till att hela (framtida) kemiska institutionen är etablerad i Science Village?

Beslutet avser en etablering av Fysiska institutionen men inte Astronomi och teoretisk fysik och delar av kemi (vissa delar av Kemiska institutionen (KILU), men inte Institutionerna för kemiteknik och för livsmedelsteknik) i de första faserna. Det som vi ska skapa på Brunnsberg är något nytt som kan överbrygga våra avdelningsgränser. Det är också viktigt att de delar av kemi som inte uttryckligen är inkluderade i planen har en chans att planera sin framtid. Det finns ingen enhetlig plan för KILU idag och det måste först på plats. Med detta sagt ser vi inget hinder mot att hela verksamheten på KC på sikt gör en nyetablering på SV.

Kommer det att utvecklas planer för campus längs Sölvegatan?

Ja, det kommer LU att ta fram tillsammans med vår hyresvärd Akademiska Hus.

Finns det någon plan för de byggnader och lokaler som för närvarande upptas av Institutionen för fysik och Institutionen för kemi?

Lunds universitet och fastighetsägaren Akademiska Hus kommer att ta fram planer.

Finns det någon plan att flytta naturvetenskapliga fakultetens kontor till Brunnsberg?

Det finns för närvarande inga planer på att flytta Naturvetenskapliga fakultetens kansli till Brunnsberg.

Jag förstår inte hur, resonemanget att klämma in grundutbildning och en massa avdelningar på en liten bit mark, ska kunna förbättra forskningsmiljön genom de punkter som rektorn har listat i visionen.

Om vi vill att fler (inklusive företag) ska investera i och förbinda sig till Science Village, måste vi visa att vi också är villiga att investera i och förbinda oss till Science Village. Detta kan göras på olika sätt (finansiering, fysisk närvaro, starka forsknings- och utbildningslänkar till och integration med forskningsinfrastrukturerna). Att etablera en fysisk närvaro på Brunnsberg är en del av detta, och vi borde göra det när vi tror att det kommer att gynna vår forskning och undervisning. Det är just därför fakulteterna för naturvetenskap och teknik har beslutat att etablera en fysisk närvaro vid Brunnsberg. Det handlar inte om att bygga för flytta utbildning och verksamhet till en liten markbit (även om många universitet och akademiska miljöer kan definieras på det sättet). Science Village erbjuder möjligheten att skapa en helt ny miljö för utbildning och forskning, i helt

nya byggnader och i helt nya konstellationer av aktiviteter. Det finns gott om plats för det i Science Village. Till exempel så uppfyller det som planeras just nu mindre än en femtedel av den tillgängliga golvytan i Science Village.

Om inte annat så kommer det att orsaka bitterhet bland ämnen som tvingas dela ett litet utrymme och helt enkelt dela upp de som "" finns där "" och de som "inte finns där" eftersom det inte går att flytta hela universitetet. Finns det något förtydligande om detta? Jag har "läst in" små förhoppningar som inte är baserade på några bevis. Har jag fel? Och varför ska vi göra en så stor sak av detta?

Det är inte möjligt eller ens önskvärt att flytta hela universitetet till Science Village och det skulle inte heller vara en konstruktiv utveckling av campus. På 1960-talet grundades LTH långt ifrån LU-campus. Det var kontroversiellt i sig men banade väg för en ny, stark teknisk fakultet med sin egen profil och synlighet. Uppsala universitet etablerade ett nytt campus, Polacksbacken och Ångströmlaboratoriet, när gamla byggnader ansågs vara föråldrade och i behov av fysisk reovering och de var praktiskt taget olämpliga för modern forskning och undervisning. Grunden till detta var en utväg från helt separat forskning inom kemi, fysik och datavetenskap. Idag är Ångströmlaboratoriet värd för all fysik, matematik, den största delen kemi samt datavetenskap. På Ångströmlaboratoriet finns fantastiska lokaler och läsplatser för studenter, för undervisning och för forskning. Där finns ett gemensamt område där alla kan mötas och moderna faciliteter inklusive restauranger, kaféer, möteslokaler och föreläsningssalar. Om vi ser universitetet som en statisk enhet, med sina rötter i några gamla ämnen, är frågeställarens uppfattning giltig. Men om vi istället ser universitetet som ett ständigt föränderligt landskap som måste svara på möjligheter och utmaningar och som måste balansera säkra beslut med de som innebär högre risk, är det uppenbart att universitetets lapptäcke bit för bit förändras och går i nya riktningar. Särskilt viktiga beslut kommer att göra stora avtryck på framtida universitetsprofilering, styrkor och svagheter. Detta är en stor möjlighet, inte endast för att det inte bara är en byggnad utan en ny konstellation av forskare och en synlig investering i det framtida universitetet. Vi erkänner att det är en enorm

utmaning som kräver viss uppoffring, men en möjlighet som kommer att driva universitetet framåt. Och ja, bilden av universitetet återspeglas i dess byggnader, hur vi arbetar tillsammans och hur vi utnyttjar nya möjligheter.

Jag ser inte heller någon verklig förändring i detta. Det är helt klart att det bara är en enkel flyttning av vissa avdelningar. Återigen - har jag fel?

Om man ser en byggnad som bara en samling rum med forskare i sig, så är det sant. Men om man ser en byggnad som en plats där forskare arbetar, interagerar med varandra och med studenter, en plats där det finns en omgivning av kreativitet och nya idéer och som utgör en bakgrund för den offentliga verksamheten med forskning och undervisning, samarbete och doktorandutbildning, utveckling av framtida ledare och forskare - då är det fundamentalt för resultatet vem som sitter tillsammans och i vilken typ av miljö.

För Fysiska institutionen är laboratoriets kvalitet och tillgänglighet viktigt. Laboratorierna idag, med ett par undantag (förbränningsfysik byggde sin egen vinge med nya laboratorier 2008), saknar tillräckligt labbutrymme. De är inte byggda enligt modern standard och det är mycket dyrt att uppgradera till dessa standarder. Många forskare har laboratorier i andra byggnader, de flesta är underjordiska utan fönster eller naturligt ljus och i vissa fall, som inom kemi, uppstår ofta säkerhetsfrågor som härrör från byggnadsbegränsningar.

Vilka är de nuvarande planerna och tankarna för närvaron av LU-life science-avdelningar i Science Village, bortom Comparative Medicine Unit?

Några grupper har uttryckt ett preliminärt intresse för att helt eller delvis flytta till Science Village. Medicinska fakulteten har en positiv inställning till detta och kommer att göra sitt bästa för att tillgodose dessa önskemål. Dessutom utforskar sjukvården för närvarande Brunnsög-området som en potentiell plats för ett nytt sjukhus. Om så är fallet kommer detta att öka närvaron av life science i Science Village på lång sikt.

Hur garanterar vi att etableringen i Science Village inte blir en kostnad som förstör ekonomin för LU: s forskning och utbildning?

Det kommer att bli stora kostnader och dessa investeringar kommer definitivt att påverka ekonomin för de fakulteter och institutioner som kommer att flytta på kort sikt. Men i det långa loppet bör bättre laboratorierum, nya föreläsningssalar, ny miljö och närhet till resten av faciliteter i Science Village leda till en utdelning vad gäller attraktivitet, ny personal, nya forskningsbidrag och bättre utbildning och forskning i nya anläggningar. Vi tror också att de nya forskningsområden som etableras kommer att leda till fler aktiviteter som hjälper till att täcka ökade hyreskostnader.

Är LU redo att arbeta mot centraliserade tjänster?

De föredragande personerna i ledningen, som deltog på webinariet, vill se ett tydligt förändringsarbete för att utveckla LU och framförallt etableringen av Science Village. Vad innebär då detta? Idag arbetar gemensamma förvaltningen och fakulteterna med sina egna serviceorganisationer och bygger upp detta olika inom sina kanslier, vilket gör att vi bedriver samma serviceområden både inom fakulteterna/institutioner och gemensamma förvaltningen. Vill LU strategiskt ändra på detta eller vill vi fortsatt arbeta med en decentraliserad service eller vill vi bygga upp en centraliserad service framöver? Vill LU erbjuda studenter, lärare och forskare en gemensam servicenivå struktur/organisation? Detta är frågor för ledningarna, centralt och på fakulteterna, att besluta om.

Som vi alla vet är personliga möten en kärna i viktiga och utvecklade institutioner och verksamheter. Att slå ihop avdelningar betyder inte automatiskt att människor träffas och börjar prata, utbyta idéer och starta fruktbara samarbeten. För detta kan vi behöva hjälp av experter inom beteendevetenskap för att ta reda på hur och var sådana mötesplatser - fysiska såväl som digitala - bör finnas och användas. Min fråga är: involverar vi den här typen av experter i detta?

Det är en viktig del av visionen att involvera den stora kompetensen som finns inom LU, både när det gäller denna fråga men även i många andra avseenden. Det är viktigt att vi utformar processerna så att det blir möjligt.

Finns det något åtagande från Lunds kommun att göra området till den dygnet-runt-livliga miljön som vi hoppas på?

Information om Brunnsbrogården och vad som planeras hittar du här <https://www.lund.se/brunnshog/> En målsättning är att Science Village ska utvecklas till en dynamisk, kreativ och hållbar stadsdel som inte bara ska stimulera världsledande forskning utan också vara ett forum för interaktion med det omgivande samhället.

Hur kommer universitetet att arbeta för att anläggningarna och kompetensen vid den nationella och internationella forskningsinfrastrukturen (MAX IV och ESS) kan utnyttjas optimalt i grundutbildning och forskarutbildning?

MAX IV och ESS är forskningsanläggningar vilket betyder att forskarstuderande använder (eller kommer att använda) anläggningarna inom ramen för sina doktorandprojekt. Medan MAX IV är en nationell anläggning som är en verksamhet inom LU så är ESS en Europeisk anläggning som är en juridisk enhet enligt EU:s lagstiftning (European Research Infrastructure Consortium, ERIC). Detta medför att LUs inflytande kring användning av anläggningar i grundutbildning är mindre när det gäller ESS. Det finns redan en del grund- och avancerade kurser som ger kunskap och färdigheter gällande MAX IV och även ESS (<https://www.maxiv.lu.se/education-training/max-faculty-of-science/education-for-university-students/>). Styrelsen för MAX IV beslöt att 2 % av stråltiden får användas inom grundutbildningen. För att kunna utnyttja ESS i undervisningen används redan nu möjligheten att adjungera forskare från ESS till enheter vid LU. Fler möjligheter kommer att diskuteras i samråd med ESS/MAX IV-kansliet som har samordningsansvar från Vetenskaprådet och

Vinnova för att främja svenskt användande av MAXIV/ESS.

Hur kommer det sig att budskapet från naturvetenskapliga fakulteten är mycket mer konkret än det från LTH?

Naturvetenskapliga fakulteten behöver en högre grad av konkretisering eftersom LTH har kommit längre i sina planer. Första fasen av etablering berör LNL (Lund Nanolabb) och LLC (Lunds Lasercentrum) och dessa är till stor del LTH aktiviteter. Det betyder att LTH i realiteten är mer konkreta än N-fak är, men man valde att presentera den övergripande visionen som ska leda utvecklingsarbetet och nya konkretiseringssteg framöver.

Om det fysiska avståndet inte är viktigt, varför är det då viktigt att flytta fysiskt till Science Village?

Avstånd är både viktiga och oviktiga men de viktigaste är de mentala avstånden. Det finns stora mentala avstånd på vårt nuvarande campus och dessa behöver vi arbeta med, vilket särskilt gäller det förlängda campusområdet till Brunnshög. Spontana möten gynnas av närhet medan mer planerade och pågående samarbete fungerar även om det fysiska avståndet är långt. Det vi ska skapa på Brunnshög, på ett nytt och mer integrerat sätt ger möjligheter att skapa nya samarbeten. Att bibehålla samarbeten mellan verksamheter som får längre avstånd än de har idag kommer att kräva ett merarbete under en övergångstid när campusområdet blir förlängt och vi behöver arbeta med båda dessa utmaningar. Dessutom är våra lokaler på många platser både gamla och nedslitna och är inte uppdaterade för nuvarande forsknings- och undervisningsbehov. Naturligtvis kan vi renovera lokalerna men det kommer att bli dyrt och begränsas av nuvarande strukturer. Därför är det bättre att börja från grunden och för detta har vi nu ett idealiskt läge i Science Village. En annan aspekt vi måste ta hänsyn till är att vissa av våra aktiviteter inte är

idealiska genom närhet till boendemiljö, vilket vi kan undvika genom en etablering i Science Village.

Att få gratis transport mellan campus kommer att ge ett enormt positivt lyft för att få fler med, särskilt studenter.

Det skulle vara en stor fördel att kunna erbjuda billig transport inom vårt utökade campus och även till Campus H-borg, Malmö och Ljungbyhed. För att kunna driva ett sådant arbete måste vi dock identifiera vilka studenter som ska ha gratis buss/tåg/spårvagn och på vilka linjer eftersom det förmodligen inte går att uppnå gratis kommunikation för alla. Det är verkligen en viktig uppgift för den kommande ledningen för Lunds universitet att ta itu med.

Vet vi hur Kemicentrum kommer att påverkas om det nya sjukhuset flyttar till Smörlyckan?

Det vet vi inte och vi vet inte heller om det nya sjukhuset kommer att byggas där (eller när). Vi vet att området kring KC är föremål för många olika projekt och idéer som det nya sjukhuset och olika bostadsprojekt.

Är fakulteterna för humaniora och samhällsvetenskap involverade i arbetet?

Samtliga fakulteter deltog genom representanter och studenter, i arbetet med utformningen av LUs vision för en etablering i Science Village. Det är universitetsledningen som ansvarar för att förankringsarbete och information fortsatt ska vara brett.

Jag tror att etableringen av kemi i Science Village skulle kunna bli riktigt framgångsrikt om vi (kemister) kan lita på att steg 3 i projektet inkluderar resten av kemi. Kanske är det att kräva för mycket att det finns ett sådant förtroende? Tillit är något som förtjänas.

En etablering av resterande verksamhet på KILU beslutas av KILU. För närvarande finns det ingen enhetlig plan för detta, men KILU kommer att fatta det beslut som är bäst för KILU och för Lunds universitet.

Kommer fysik att flytta sig om kemi inte gör det? Bara en hypotetisk fråga ...

Fysik kommer förmodligen att flytta utan kemi, men fysik bör inte och borde inte flytta som enda verksamhet. Ett starkt argument för att etablera verksamhet i Science Village är viljan att skapa något nytt.

För att skapa ett ännu större engagemang från hela universitetet kanske man kan bjuda in forskare från olika discipliner när man utformar det nya campus? Tex. från miljövetenskap, arkitektur, beteendevetenskap osv. Det skulle vara fantastiskt bra att utnyttja universitets egen expertis.

Hur vi kan integrera och använda oss av Lunds universitets kunskap och pågående forskning i processen att utforma av våra lokaler/byggnader är intressant att diskutera med vår framtida hyresvärd.